

A. II. 10 Q

22

D. SALOMO CONSTANTINVS
TITIVS

ANATOM. ET BOTAN. PROF. PVBL. ORDIN.

FACVLTATIS MEDICAE VITEBERGENSIS

H. T.

DECANVS

ACTVM INAUGVRALEM

A. D. 21. DECEMBRIS. 1798.

PVBLICE HABENDVM

INDICIT

DE RENVM VITIIS

COMMENT. III.

*Aneurysmatis arteriae renalis sinistrae,
exemplum.*

2

D. SALOMO CONSTANTINVS
TITIVS

ANATOMIE ET BOTANICAE PUBL. ORDIN.

FACULTATIS MEDICAE VITTEBERGENSIS

M. T.

DECAVS

ACTVM INAUGVRALEM

A. R. XI. DECEMBER. 1798

PYLSICE HABENDVM

FRVCTVS

DE RENVM VITIS

COMMENT. III.

FRVCTVS VITIS
EXEMPLVM

Primo loco ad causas attendamus, quae secundum historias aneurysmatum renalium, commentatione praecedente propositas, in gignendis his vitis organicis, maximas egerunt partes. In posteriore quidem aneurysmatis exemplo, quod NEBELIVS in medico amico observaverat, diligentiore causarum scrutatio haud opus est. Vis enim externa, regioni lumborum sinistrae, per lapsum ex equo, illata, renem in illo loco situm, ejusque vasa, imprimis arteriosa, ita affectit, ut tristes effectus mox conspicui fierent. Post quatuor demum annos, quibus certiora aneurysmatis praesentis signa, sensim apparuerunt, malum evasit letale. Longe difficilioris vero indaginis est, causas eruere, quae tum in priori ex Ephemeridibus repetito exemplo, tum in matrona, cui medendae nos operam dedimus, tantum effecerint morbum. De prioris mali ortu NEBELIVS sequentem in modum judicat. Post resectum testem dextrum, sanguinis circuitum, primo per arteriam spermaticam illius lateris, et postea per aortam eo in loco, ubi haec arteria suam habet exortum, tandemque in utraque arteria emulgente fuisse retardatum, cruorem illic collectum, atque ita aneurysma arteriae magnae, et utriusque emulgentis productum. Secundum hanc explicationem, similem fere aneurysmatis in nostra aegrotata genesis, repetere liceret. Status enim partium genitalium internarum scirrhusus, ex dispositione scrophulosa deducendus, circulationem sanguinis liberiorem illis in locis admodum immutavit. Quodsi vasorum spermaticorum internorum initium, eorumque per corpus muliebri diramationes, perpendimus, huic explicationi aliquod conciliatur robur. Arteriae enim spermaticae internae, utpote rami minimi aortae, more consueto, ex ipsa aorta intra arterias renales atque mesaraicam inferiorem, prodeunt. In feminino corpore statim pelvim petunt, ibique ovaris, tubis fallopianis, atque uteri

ligamentis, quin ipso uteri fundo, ramos largiuntur. Impedimentum ergo, quod sanguini in his partibus induratis opponitur, eum edit effectum, ut ille vi majori retrorsum, versus superiora, urgeatur. Majus adhuc huic explicationi accederet pondus, si, ut interdum observatum fuit, arteria spermatica immediate ex renalibus prodiiisset, quam anomaliam in extispicio non deprehendimus. Quamvis vero haec morbi generis aliquam prae se ferat verisimilitudinem, nec aegrotam unquam, vim aliquam externam, utpote probabilem harum molestiarum causam, commemoraverit; volumen tamen sanguinis, per gracilem arteriam spermaticam, ad aortam redeuntis, tantae vi, in arteriam renalem exserendae, impar omnino esse videtur. Praedispositionem localem, laxitatem praeternaturalem hic obtinuisse necesse est, quae occasione nobis ignota accedente, in morbum abiit.

Iam ad symptomata transeamus, quorum ope diagnosis morbi, in interioribus absconditi, nec observationum frequentia satis evicti, probatur. Frequentissimum aneurysmatum signum est pulsatio in loco affecto; quam nec in eo, de quo agimus, aneurysmatum genere, abesse, testatur MORGAGNI (de sedibus et causis morborum epist. 39. n. 19.). Arteriae, inquit, quae, si in aneurysma dilatentur, pulsationem possint nimiam edere in regione superiori abdominis, et ventri proximae, coeliaca sunt, cum crassioribus ejus ramis; mesenterica superior, emulgens dextra, et arteria magna; sed haec multo omnium saepissime, rarissime autem reliquae, si excipias coeliacam. Observationes tum Nebeliana, eaque repetita, tum propria, sententiam MORGAGNI confirmant. In arteriis quidem majoribus, quae aneurysmaticae pulsationem constantem fere exserunt, plures concurrunt causae: amplitudo arteriae, vicinia cordis, et in quibusdam liberior situs. Arteriae vero renales, nec luminum amplitudine, qua majorem sanguinis affluentis copiam recipiant, nec situ cordi propiore, quo majorem ab eodem perferant impetum, vibrationesque fortiores experiantur, nec liberae satis, ut manum impostam feriant, aut eidem

eidem motum communicent, visceribus potius chylopoëticis obiectae, quibus vibratio fortior obscuratur, et quodammodo compescitur, magnam vim in manum applicatam exserere possunt. Perpendamus vero, in dilatatione tum copiam sanguinis affluentis, tum ejusdem impetum mirifice augeri, quo reliquae partes adjacentes comprimuntur, ipsaque ictus vehementia ad externam usque corporis superficiem, propagatur. Pulsantem enim arteriam, quae duriori corpori, ipsius ictibus minime cedenti, incumbit, exacte tactu sentimus. Quod quoque evenit, si partes arteriae adjacentes mole auctae, arteriam fortiter comprimunt, ejusque reactionem augent. Exemplo sunt tumores varii generis, in quibus alternos arteriae motus commode percipimus.

Pulsus quoque intermittens, per inaequalia temporis intervalla recurrens, atque cordis palpitationes breves et redeuntes, symptomata aneurysmatum internorum majorum habemus. In nostra aegrotata nulla pulsus, in utroque carpo tentati, animadvertebatur mutatio, nec in reliquis duobus a me laudatis exemplis, pulsus mutati mentio facta est. Tunc enim modo systole cordis turbari videtur, si impedimentum vel in ipsa arteria, immediate cordi juncta, vel in ramo majore vicino haeserit. Ipsa aegrotata, in morbum attentissima, nunquam medicis de hoc phaenomeno aliquid retulit. Et licet arteria dilatata interdum valide manum impositam appelleret, nunquam ictus pulsuum per reliquum corpus mutati observabantur.

Cum vero in signo aneurysmatum, ex pulsatione partis affectae, ferendo, saepe, ut per causas jam allatas, patet, fallamur; attenti simus ad alia symptomata ex partis laesae functionibus repetita. Hae enim in partis morbosae scrutinio nos ducant, quae inter alia viscera altius recondita est. Haematuria ergo, ultimis vitae mensibus aegrotatae nostrae non molesta quidem, sed eandem anxiam de malo exitu morbi reddens, inter symptomata praecipue consideranda est. Nullam hujus fluxus cruenti mentionem fecit NEBELIUS, quam equidem in aegrotata hac matrona observavi, atque in historia morbi con-

sulto ad signa, quae sanguinem ex renibus desillantem, ab illo ex vesica atque urethra fluxu, distinguunt, respexi. Sanguis urinam rubro colore tingens, mere fluidus, nihil grumosi aut coagulati habuit admistum. Ex ipsa ergo lotii secretionis officina, ubi arteriae materias lotium constituentes, largiuntur, causa repetenda est. Modo major sanguinis quantitas cum urina prodiit, ut lotium obscure rubrum, sanguinem potius merum, aquosis, serosis, vel urinosis particulis dilutum, haberes; interdum lotio aliquid modo sanguinis fuit admistum, quae particulae peregrinae, gravitate fundum vasis subinde petierunt. Per ulteriorem hujus urinae rubrae explorationem, quantitas utriusque fluidi, lotium rubrum constituentis, exactius finiri potuisset. Facillime vero ex iis, quae de arteriarum in secretionum negotio, dignitate, ex physiologicis constant, haec turbata atque immutata secretio, explicatur. Modus vero, quo haec anomalia evenerit, aequae latet, ac absoluta de secretionibus theoria, quae nullis dubitationibus amplius subjecta sit.

Denique ex iis, quae de exitu hujus morbi retuli, ipsum, per se haud letalem fuisse, liquet. Dilatio enim nondum eam assecuta fuerat, amplitudinem, ut ruptura mortem effecisset repentinam. Exemplum vero medici antea commemoratum, satis docet, eundem, qui in aliis aneurysmatibus observatur, exitum, in hoc quoque occurrere, mortem nempe inopinatam ex ruptura membranarum. In sanitatem tamen aegrotae, continua sanguinis boni jactura, tristem exseruit effectum, omninoque occasionem dedit, ut febricula illa, haud dubie breviori tempore, letalis evaderet.

Repetita vice filum prolusionis de vitis renum discendum est, cum mihi jam ad eum, quem munus, quo in praesens fungor, exigit, respiciendum sit finem. Lectores enim de Candidati Nostri

Viri Praenobilissimi,

IOANNIS TRAVGOTT RICHTERI,

MARTHA - MFSNICI,

vita ac studiis informandi sunt. Ipse igitur vitae rationem, quam huc usque tenuit, enarret.

Ego

Ego IOANNES TRAUGOTT RICHTER, natus sum Harthaviae prope Bischofswerdam in circulo Misnico anno 1763. d. 2. Mens. Octobris. Parente utroque proli dolor! orbatus sum, Patre nimirum IOANNE, topiario Dynastae HAVSSNERI, mercatoris Dresdensis, Matre ANNA REGINA e gente PAVFLERIANA. Ad annum aetatis meae decimum septimum, praeter institutiones scholasticas a ludo magistro Harthaviensi traditas, paternas etiam domi in Orthographia et Arithmetica, multo cum fructu percepi. Post parentum obitum immaturum, Frater, beatis nunc quoque adscriptus, Praeceptor quondam scholae obstetriciae Dresdanae meritissimus, in tirocinium chirurgicum me recepit, receptumque cura vere paterna nutrit ac erudit. Praeter lectiones privatas Fratris in Chirurgiam, etiam publicas ejusdem in arte obstetricia frequentavi, ut et plures alias, quas maximo cum fructu docuerunt Viri Experientissimi, Praeceptores Collegii medico-chirurgici Dresdensis meritissimi, nimirum Anatomicar, ab HAEHNELIO, tunc in theatro anatomico Professore dexterrimo, nunc Anatomiae Professore, Clinicas a beato PITSCHELIO, Protomedico exercituum Saxoniorum, Pathologicas a DEMIANI, Pharmaco-historicas a b. WAGNERO, in Chirurgiam dentium ab ANDRE et Chirurgicas a WILDIO tunc Protochirurgo exercituum Saxoniorum, nunc inter Chirargos Selectos Sereniss. Princip. Electoris dignissimo, habitas. Quibus Viris, de me erudiendo maxime promeritis, summas hic ago gratias. Post triennium integrum fere praeterlapsum a. 1783., examen publicum eum in finem subii, ut probatus munere chirurgi militaris, funderer. Statim exantlato examine votis potitus sum, atque munus Chirargi castrensis in legione pedestri, cui Ipse praest Serenissimus Princeps Elector, mihi fuit demandatum. Sequenti anno cum legione Dresdam excubiarum agendarum gratia, missus, ibidem per integrum annum omnes jam commemoratas scholas repeti, quibus eas adfeci, quas Cl. WEISSE, post Fratris carissimi obitum, artis obstetriciae magister et praceptor, tunc habuit. Anno 1793. a legione cum laude dimissus, munus Medico-Chirargi principalis apud Celsissimam Viduam Principem Anhaltino-Cothenam suscepi, quo per quatuor annos Principis Venerandae gratia ornatus,

cuna

cum successu fungebar. Hac occasione Principis LYDOVICI, vigiliarum in exercitu Regis Daniae Praefecto, Patroni vere principalis, peculiarem favorem, per felices atque exoptatas medelas, mihi concilia- vi, idque effeci, ut Ejus celsissima liberalitate ac gratia adjutus, studia in Academia Vitebergensi prosequi mihi contingerit. In civium academicorum numerum mense Julio h. a. ab Exc. FREYBERGIO, Philos. Prof. Ord. tunc temporis Rectore Academiae Magnifico, receptus, scholas medicas et theoreticas et practicas statim adii, scilicet Therapeuticas Exper. BOEHMERI, Academiae Senioris Gravissimi; Botanicas et Chemicas Experient. TITII, Chirurgicas Experient. KREYSIG, Anatomicas Clariss. VOGTII Theatri anatomici Professoris. Omnibus vero Praeceptoribus, Fautoribus et Patronis, qui huc usque consiliis, institutione, atque beneficiis de me bene meriti sunt, maximas semper debitasque habeo gratias.

Per omne vero tempus, quo Candidatus Dignissimus in Academia Nostra versatus est, morum probitate, studiorum assiduitate, atque in chirurgicis dexteritate, sese commendavit, ut Ipsum Ordo Medicorum examine ante aliquot dies probatum, dignum censeret, cui honores Licentiati Medicinae more majorum tribuerentur. Publice jam dissertationem suam: *De virtutibus mercurii cinerei Saundersi medicis*, a. d. 21. Decembris, in erudito cum adversariis colloquio, defendet; Cui Actui Inaugurali ut RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, ILLVSTRISSIMI COMITES, VTRIVSQVE REIPVBLICVE PROCERES GRAVISSIMI, COMMILITONES GENEROSISSIMI, PRAENOBILISSIMI praesentia et frequenti concursu favere velint, et Ordinis et meo nomine oro rogoque.

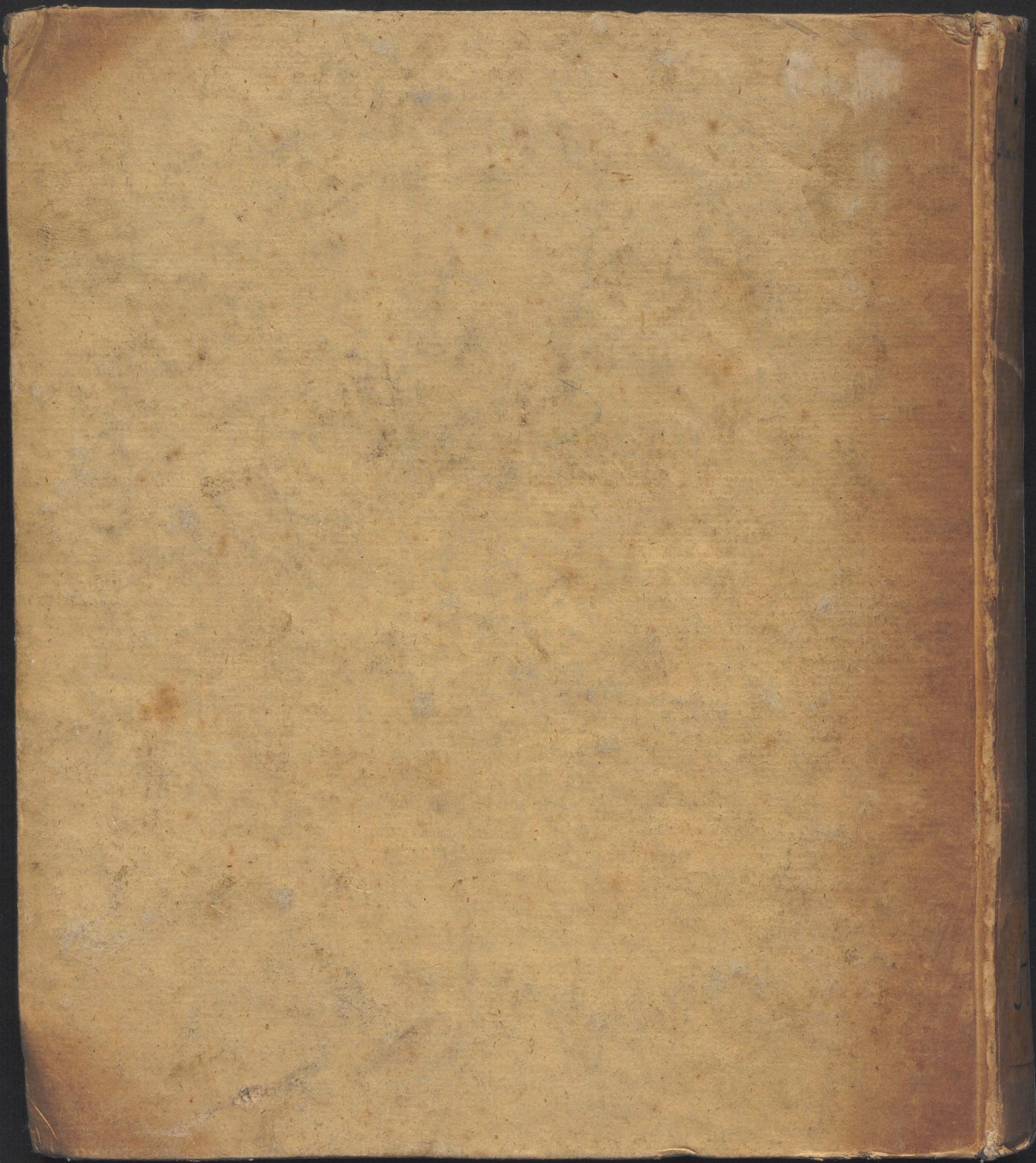
P. P. Dom. Adventus tertia 1798.

PICA^v

1018

7

D. SALOMO CONSTANTINVS
TITIVS

ANATOM. ET BOTAN. PROF. PVBL. ORDIN.

FACVLTATIS MEDICAE VITEBERGENSIS

H. T.

DECA

ACTVM INA

A. D. 21. DECEM

PVBLICE HA

INDIC

DE RENV

COMMENT

*Aneurysmatis arteriae
exemplu*

